

Z OBSAHU	Pohled z Říma. Nové Assisi	04
	Pro kázání a spásu duší. Svatý Dominik	05
	Za Dr. Václavem Freiem	07
	Extrémní polohy řešení tzv. romské problematiky	09

TRADICE OTCŮ

Ze starokřesťanské homilie (2. století)

I my bychom se měli zařadit mezi ty, kdo vzdávají díky, mezi ty, kdo sloužili Bohu, a ne mezi bezbožníky podléhající soudu. A i když jsem sám skrz naskrz hříšník a stále ještě neutíkám před pokušením, nýbrž dosud žiji uprostřed nástrojů ďábových, snažím se jít za spravedlností, abych se jí v bázni před budoucím soudem dokázal aspoň přiblížit.

A tak, bratři a sestry, když jste vyslechli Boha pravdy, obracím se na vás s výzvou: přidrže se toho, co je psáno, abyste došli spásy jak vy, tak ten, který u vás káže. A za odměnu od vás žádám, abyste z celého srdce činili pokání, neboť to vám dá spásu a život. Jestliže si tak budeme počínat, vytyčíme cíl všem mladším, kteří chtějí usilovat o zbožnost a Boží přízeň. [...] Nuže činně spravedlnost, abychom nakonec byli spaseni. Blahoslavení, kdo poslouchají tyto příkazy; i když se jim krátký čas na tomto světě povede zle, budou pak sklízet nesmrtelný plod vzkrášení. [...]

A nedejme se znepokojit ani tím, že vidíme, jak nespravedliví žijí v bohatství, a Boží služebníci strádají. Musíme přece věřit, bratři a sestry; podstupujeme zápas živého Boha, zápolíme v tomto životě, abychom v tom budoucím dostali věnec vítězství. Žádný spravedlivý nezískal ovoce rychle, každý však je očekává. Kdyby totiž Bůh vyplácel mzdu spravedlivých hned, byl by to, co děláme, obchod, a ne cvičení ve zbožnosti. Vypadalo by to, jako bychom byli spravedliví, a přitom bychom nešli za zbožností, ale za prospěchem. A proto Boží soud postihuje ducha, který není spravedlivý, a těžce jej spoutává.

Jedinému Bohu neviditelnému, Otcí pravdy, tomu, jenž nám poslal Spasitele a Vůdce k neporušitelnosti a skrze něho nám také zjevil pravdu a nebeský život, tomu buď sláva na věky věků. Amen.

Simone Martini: Maesta, Panna Maria mezi světcí (1315). Foto: it.wikipedia.org

Naší zbraní je úsilí o svatost

Pošmourné podzimní dny prozařuje první listopadový den se svou slavností Všech svatých. Oči až přecházejí nad tou plejádou nejrůznějších světeckých postav, od známých a uctívaných až po úplně anonymní. Slavnost Všech svatých je opravdu katolickou slavností. Snad ani ne v tom smyslu, že úcta ke svatým je součástí naší víry, ale zvláště pro nepředstavitelnou různorodost tolika žen a mužů, jež tato slavnost zahrnuje. Jedno mají společné, totiž výlučnou lásku ke Kristu. Ve všem ostatním jsou každý jiný.

Povolání ke svatosti je skutečně katolické: týká se všech lidí bez výjimky. Proto je slavnost nejen oslavou Boha za jeho dílo v životech tolika lidí, ale také naléhavou výzvou, abychom vpravdě katolicou šíří nikdy neztratili ze zřetele. Před polarizací a radikalizací, které můžeme sledovat ve světě kolem sebe, není uchráněn ani život církevního společenství.

S těmito jevy jde ruku v ruce neochota zabývat se názory jiných, vyhraňování, podezíravost, agresivita...

I v Církvi se vytvářejí skupiny, které mají k takovým projevům sklony. Nejednou se ubezpečují přesvědčením, že právě oni jsou těmi, kdo zachrání Církev, ne-li celý svět, před neodvratnou zkázou. Jsou to postoje vyvolávané pocitem ohrožení a strachu. A není se čemu divit, vždyť situace není ani zdaleka ideální. Křesťané jsou nejpronásledovanější skupinou lidí ve světě, přestože jsou vůbec největším uskupením. Je smutnou realitou, že také v Evropě je víra v Krista otevřeně a beztrestně zesměšňována a křesťané se stávají občany druhé kategorie. Nemůžeme před tím zavírat oči. Ale postavit se tomu? Zaujetím bojových pozic? V evangeliu bychom pro to marně hledali oporu.

Dokončení na str. 2 dole

RNDr. Václav Frei, CSc. Foto: www.svetetos.cz

R.I.P. – Dr. Václav Frei

Zarmoucení oznamujeme příznivcům a přátelům serveru *Res Claritatis* a čtrnáctideníku *RC Monitor*, že v pátek 21. října 2011 nás – zaopatřen svátostí umírajících a v pozhnaném věku 81 let – na věčnost přešel pan RNDr. Václav Frei, CSc. Fyzik (Ústav pevných látek Akademie věd ČR), katolický myslitel, publicista a překladatel byl za komunistické totality jednou z výrazných osobností Díla koncilové obnovy či Ekumenických seminářů v Jirchářích. Patřil k zakládajícím členům o.s. *Res Claritatis* a byl dlouholetým členem redakční rady čtrnáctideníku *RC Monitor*. Do posledních dní svého života plného služby aktivně spolupracoval na díle, na kterém mu záleželo – psal, překládal, zasílal své podněty k další činnosti. Prosíme o modlitbu – za něj i blízké pozůstalé.

Requiem se konalo v kostele svatého Jiljí při konventu bratří dominikánů v Husově ulici na Starém Městě pražském ve čtvrtek 27. října ve 14 hodin. Mši svatou celebrou pražský arcibiskup Mons. Dominik Duka OP.

Res Claritatis

Sýrie: Patriarcha se obává občanské války

Hlava syrské katolické církve vyjadřuje vážné znepokojení, že mezinárodní tlak na svržení režimu Bašára al-Asada by mohl uvrhnout zemi do občanské války s hrůznými důsledky pro křesťanskou komunitu.

„Byla by to válka náboženských vyznání, a válka ve jménu Boha je mnohem horší než politický boj,“ řekl patriarcha Ignatius Joseph III. Younan. „Víme dost o situaci v Iráku, a proto se obáváme, že nátlak na svržení vlády v Sýrii bude mít velmi neblahé následky, ještě horší než v Iráku.“ Patriarcha vyzval Západ, aby raději hájil plnou náboženskou svobodu.

CatholicCulture.org

Dokončení ze str. 1

Snad ještě jeden rys mají všichni opravdoví svatí společný, rys, který však je zase jen napodobením Ježíše: nasazení pro duchovní i časné dobro svých bližních bez ohledu na vlastní prospěch. Sebestředné zahledění do vlastních řad vede jen k malicherným sporům a odcizování víry lidem naší doby. Naší jedinou „zbraní“ je vynalézavé a odvážné hledání svatosti!

*fr. Benedikt Mohelník OP
provinciál Řádu bratří kazatelů*

Kardinál Meisner na oslavách svaté Anežky České v Praze

V sobotu 22. října 2011 jmenoval papež Benedikt XVI. arcibiskupa Kolína nad Rýnem kardinála Joachima Meisnera svým zvláštním legátem při oslavách 800. výročí narození svaté Anežky České. Svatoanežský rok vyvrcholí mši svatou 12. listopadu 2011 v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha.

V listopadu letošního roku vzpomene 22 let od svatořečení Anežky Přemyslovny Janem Pavlem II. v roce 1989 v Římě. Hlavním celebrantem a kazatelem při slavnostní mši svaté 12. listopadu od 10.00 hodin bude právě kardinál Joachim Meisner. Při mši svaté budou předána děkovaná vyznamenání a medaile svaté Anežky České.

Při příležitosti 800. výročí narození královské dcery, která se zřekla majetku i nabídek ke sňatku s těmi nejmocnějšími muži tehdejší Evropy a namísto toho následovala největší duchovní výzvu své doby – ideál svatého Františka, byl vyhlášen Svatoanežský rok. Ten má ukázat životní dílo i dějinný význam této mimořádné osobnosti naší historie. Součástí oslav jsou liturgické slavnosti, vědecké konference, výstavy, koncerty duchovní hudby inspirované odkazem svaté Anežky České a další kulturní projekty.

Svatoanežský rok bude zakončen unikátní výstavou s názvem „Svatá Anežka Česká – princezna a řeholnice“, která bude v prostorách Kláštera sv. Anežky České zahájena 25. listopadu 2011. Uspořádání této výstavy se ujalo Arcibiskupství pražské, které spolupracuje s Národní galerií a dalšími kulturními a církevními institucemi. Půjde o první pokus o vytvoření uceleného přehledu svatoanežské tematiky ve výtvarném umění a uměleckých řemeslech. Výstava představí život a dílo svaté Anežky Přemyslovny v rovině královské dcery, ženy, kterou žádá o ruku sám císař, ale také významné představitelky panovnického rodu, která usiluje o smír v rodině a pokoj v České zemi. Bude zachycen i ohlas Anežčiny charitativní služby a jejího výjimečného dějinného poslání ve výtvarném umění.

www.apha.cz

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Gender studies jsou nástupkyní marxistické ideologie

„Genderová ideologie zaujala místo marxistické ideologie a obdobně jako marxismus v minulém století pozvolně proniká sociálním i církevním tkanivem, aniž by si toho pastýři a vzdělání lidé všimli a zaujali postoj patřičné kulturní reakce,“ řekl mons. Tony Anatrella SJ, psychoanalytik a znalec sociální psychiatrie, na konferenci o rodině a zdravotnictví, organizované severoitalskou diecézí Brescia.

Genderová ideologie existuje více než půl století a církevní nauka se jí již desetiletí zabývá – důkazem je například důležitý dopis Kongregace pro nauku víry o spolupráci mezi mužem a ženou, publikovaný před sedmi lety (31. 5. 2004). Tato problematika nicméně nenachází místo v pastoračních programech, nediskutuje se o ní a celkově v tomto ohledu panuje spíše neznalost či strach.

Tato antropologická perspektiva, podmíněná pouze historicko-sociologicky, je však nebezpečná a odporuje zájmům člověka, zdůraznil francouzský jezuita a vyzval katolíky, aby tento fenomén posuzovali a interpretovali s encyklikou Benedikta XVI. *Caritas in Veritate* jako základním věroučným textem v ruce.

Mons. Anatrella označil manželství mezi mužem a ženou jako jedinou cestu, na níž se pohlaví vzájemně doplňují, a poukázal na šířící se homosexualitu, zvláště mezi mladými lidmi. Vlády podléhají nátlaku četných skupin, které lobbují pro uzákonění homosexuálních svazků a možnost adopce dětí těmito páry. Neuvědomují si však, že evropská legislativa má již dnes destruktivní vliv. V evropské sedmadvacítce se v desetiletí 1998–2008 uzavřelo 10,5 milionu rozvodových řízení, která postihla 14,5 milionů dětí. Blížíme se pozvolna k poměru jeden rozvod na dva sňatky. Třídenní boj se změnil ve válku mezi pohlavími, ve jméno ideologie, která zamítá existenci lidské přirozenosti, neboť člověk je podle ní pouhým kulturním produktem a mužství a ženství jen „sociálními konstrukty“. Také marxistickou ideologii však zlomily menšiny, které se nechtěly smířit s tehdejší kulturní nivelizací. Budou-li existovat skupiny, které investují čas do nové evangelizace, osvětlující tuto chybnou „antropologickou herezi“, bude překonána rovněž genderová ideologie, doufá mons. Anatrella.

RaVat

Smrt zločince není důvodem k oslavám

Svatý stolec zveřejnil 20. října prohlášení k úmrtí plukovníka Muammara Kaddáfího. „Tato dramatická událost nás ještě více zavazuje k reflexi o ceně nesmírného lidského utrpení, které doprovází prosazení a následný pád jakéhokoli systému, jenž není založen na důstojnosti lidské bytosti a její úctě k ní, nýbrž především na uplatnění moci,“ čteme v nótě. Svátý stolec vyjadřuje naději, že libyjský národ bude ušetřen dalšího násilí, plynoucího z odvety a msti, a že nová vláda co nejdříve nastolí nezbytný mírový a obnovný proces v zemi, za velkorysé pomoci mezinárodního společenství. Malá katolická komunita bude i nadále nezištně pracovat především ve zdravotní a charitativní oblasti a rovněž Svátý stolec bude usilovat o podporu spravedlnosti a míru v regionu. Svátý stolec tímto prohlášením formálně uznává Přečodnou národní radu (NTC) jako novou libyjskou vládu a legitimního zástupce libyjského národa. Apoštolský nuncijs na Maltě a v Libyi, mons. Tommaso Caputo, vyjádřil přání mírového a harmonického rozvoje libyjského národa, který byl vystaven velkému utrpení. „Násilná smrt Muammara Kaddáfího je dramatickou událostí a vyžaduje naši úctu,“ dodal vatikánský vyslanec. Rovněž kard. Turkson, předseda Papežské rady *Iustitia et Pax*, vyzval světové společenství, aby neoslavovalo smrt bývalého libyjského vůdce. „Každá ztráta lidského života s sebou přináší smutek. Svět nemůže oslavovat smrt člověka, i když to byl zločinec,“ řekl ghanský kardinál.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Slavnost Všech svatých a Vzpomínka na všechny věrné zemřelé navozuje u mnohých intenzivnější přemítání o „životě po životě“, respektive o tom, co nás čeká po smrti. Katolická věrouka, vycházející z Písma svatého a Apoštolské tradice, mluví jasně. Lidskou duši čeká tzv. zvláštní (osobní) soud a pak jeden ze tří stavů: nebe, očistec či peklo. V každém případě existence lidské duše pokračuje dále. Je to i jedna ze šesti základních pravd víry: duše lidská je nesmrtelná.

V naší zemi je však těž dost lidí, kteří v pokračování života po smrti nevěří. Tvrdí, že smrt je konečná stanice. Většinou argumentují tak, že člověk je jen vysoce organizovaná hmota. Ve smrti lidský organismus zaniká, takže i člověk se obrací v nicotu – přestává existovat. Jediné, co zůstává, jsou vzpomínky pozůstalých a eventuálně dílo, které během pozemského života vytvořil. Ale i toto časem odplývá.

Poměrně málo se ví, že fakt pokračování lidského života po smrti je přístupný rozumovému poznání. Známe filosofické důkazy nesmrtelnosti lidské duše. V dějinách lidského myšlení se jich vyskytla celá řada. Ne všechny ovšem odolají důkladnému kritickému prověření. Některé – ty objektivní – však ano.

Vědomí, že můžeme i poznat, že náš život pokračuje po smrti, posiluje naši víru a nevěřícím dodává naději. Osten blíží se smrti již tolik neobdává. Zůstává však otevřený, co mne čeká na druhé straně. Z pozice rozumu můžeme jen říci, že se tam zhodnocuje a dostává smysl naše pozemské snažení o ctnosti a mravní charakter. Tam mohou dojít naplnění nejušlechtlejší lidské tužby. Boží zjevení skrze Krista a v Kristu tuto oblast prosvětluje. Právě on – Ježíš Kristus – jediný, který přemohl smrt a vykoupil hřích, nás může převést do nebeského života, když mu důvěřujeme, odpovídáme na jeho lásku a spolupracujeme s jeho milostí.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

NOVÉ ASSISI

Kdo je na cestě k Bohu, nemůže nepředávat pokoj

Mezináboženské setkání v Assisi 27. října 2011. Foto: Radio Vaticana

Když jsme před několika lety kupovali na kraji Říma vánoční stromeček, pozorný prodavač postřehl, že s ženou mluvíme slovanským jazykem. Aby si získal klienta, neváhal se pochlubit: „Moje žena je také z Polska, Ania, z Tater, od Zakopaného.“ „Dzien dobry, dziękuję“ – vykotkal lámanou polštinou. Než jsem sbalil stromeček do auta, opáčil jsem mu ještě, aby od nás pozdravoval svou polskou ženu a popřál jí „radostné vánoce“. To ne, odpověděl, moje Ania už je muslimka...

Podobných Aniček je v Evropě a na světě daleko víc. Svým způsobem jsou plodem Assisi. Bez ohledu na to, jaké byly skutečné intence blahoslaveného Jana Pavla II., mezináboženská modlitební setkání se stala symbolem náboženské jednoty světa: nejde o to, jak věříme, beztak věříme všichni ve stejného Boha. Vatikánské dokumenty nebo papežská vysvětlení upřesňující skutečný význam těchto setkání, synkretismu nahony vzdálených, měly stejnou hodnotu, jako droboučkým písmem tištěná varování pod velkými reklamami. Tišily svědomí svých autorů, ale neměnily nic na symbolické mluvě oněch setkání.

Benedikt XVI. navrhl novou formu mezináboženských setkání. Náboženský rozměr byl zredukován na minimum. Hlavní akcent byl položen na dialog a očištění.

Výhrady k ideji assiských setkání neskrýval ani kardinál Ratzinger. Působilo tedy trochu zvláště, když se 25 let po prvním mezináboženském dni modliteb za mír vrátil k nápadu Jana Pavla II. Proč tak učinil? Jsem přesvědčen, že proto, aby stále žijou ideu svého předchůdce, která je jedním ze symbolů předchozího pontifikátu, přeměroval na vlastní koleji. Assisi Benedikta XVI. se stalo pacifistickým, nikoli modlitebním náboženským summitem, fórem dialogu – ne modlitby. Všimněme si, že náboženský aspekt události byl zredukován na minimum, na zcela soukromou modlitbu v ústraní hotelových pokojů, do nichž se účastníci setkání odebrali po společném obědě. Nic víc. Kromě toho byli na setkání poprvé pozváni také

představitelé nevěřících, což religiózní charakter setkání setřelo docela.

Hlavní akcent byl položen na mezináboženský dialog. Právě ten je dnes, jak vysvětlil papež osobně, pro mír na světě klíčový. Ukazuje se totiž, že v dnešním světě jsou dva hlavní zdroje násilí. Jedním z nich je právě náboženství. Dialog mezi náboženstvími musí vést k očištění světa od těch, kdo zneužívají náboženství jako rozbušku násilí a konfliktů, protože to je v rozporu s pravou přirozeností náboženství jako takového. Existuje ovšem vůbec něco takového jako společná přirozenost náboženství? Odkud víme, že násilí je s ní v rozporu? – Tyto námitky, ač zmíněné papežem samým, zůstaly v jeho vystoupení bez odpovědi. Benedikt XVI. samozřejmě ví, že násilí je v rozporu s pravou přirozeností náboženství, protože ví, že je v rozporu s přirozeností Boží. Tuto jistotu může předávat všem, kdo jakkoliv usilují o setkání s Bohem. Očištění náboženství od násilí je úkolem o to naléhavějším, že právě tento jejich aspekt vede ateisty k boji proti náboženství.

K Assisi Benedikta XVI. patří také liturgie slova, kterou se papež den před odjezdem do města svatého Františka připravoval na setkání s náboženstvími. Byla jednoznačně kristocentrická, superkatolická. Papež v homilii bez okolků hlásal, že skutečný pokoj světu přináší jedině Kristova vláda. Ba co více, jeho království pokoje se neuskutečňuje nikde jinde než v celosvětové síti eucharistických společenství, v nichž je Ježíš vskutku přítomen, spojuje nás se sebou a zároveň i mezi sebou navzájem, navzdory rozdílu a bariérám. Chceme-li mít na světě pokoj, je nutné hlásat Krista, Krista eucharistického – říkal Benedikt XVI. katolíkům.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

PRO KÁZÁNÍ A SPÁSU DUŠÍ

Svatý Dominik, zakladatel Řádu kazatelů

Svatý Dominik horlil pro věc Boží a spásu duší a následoval Krista, plného milosrdenství. V jeho stopách se rozhodl jít také fr. Metoděj Němec OP a v tomto čísle nám svého učitele představí.

Na svátek Proměnění Páně roku 1221 kolem poledne se jedna z cel boloňského kláštera sv. Mikuláše naplnila bratry kazateli. Jsou v slzách shromáždění kolem otce Dominika, zakladatele. Umírá, ale se slovy útěchy: „Neplačte, tam, kam odcházím, vám budu užitečnější, než jsem byl zde.“ Vybízí své druhy k horoucí lásce k řádu, k jeho rozšíření, k vytrvalé snaze o svatost. Zavazuje je k pokoře, lásce a dobrovolné chudobě. Přeje si být pohřben pod jejich nohama. Za zpěvu bratří vydechuje naposled a spěchá do náruče toho, kterého důvěrně zná z nesčetných hovorů, které vedl s ním nebo o něm.

Svatý otče Dominiku, na sklonku života se obracíš ke mně a k dalším svým bratřím. Vybízíš nás ke svatosti. Není to jen všeobecné křesťanské povolání – *vždyť v Kristu si nás Bůh vyvolil, abychom byli svatí a neposkvrnění v lásce* (Ef 1,4) – ale vypravuješ nás na zvláštní cestu, Tebou vytyčenou, apoštolskou. Prostředky v ní jsou důsledně podřízeny cíli. Jako starostlivý otec nám slabým pro ni dáváš zvláštní výbavu. V sobě nám zanecháváš vzor, v řeholi způsob, ve svých přímlovách pomoc. Když jsme vykročili, prosíme, otče, podle slov onoho krásného řádového sponsoria, naplň svá slova a pomáhej nám svými přímlovami.

Studoval v knize Lásky

Svatý Dominik se narodil Donu Felixi Guzmánovi a Janě z Azy. Rodina patřila k nižší šlechtě, byla zbožná, vždyť jeho maminka i bratr Mannes byli později pozvednuti coby blahoslavení k úctě oltáře. Ke kněžské dráze se Dominik připravoval od dětství, u svého strýce arcikněze se učil latině, potom studoval v Palencii svobodná umění a teologii. V každodenní šedi studijního života dělal pokroky nejen podle osnov katedrální školy, ale i podle knihy lásky svého Pána. Později

řekl, že právě v ní, která učí o všem, studoval více, než v kterékoli jiné. Není tedy divu, že když do Palencie přišel hlad, dobrý učedník knihy lásky prodává knihy hmotné opatřené vlastními poznámkami, zakládá pro chudáky hospic a sytí je. Říká: „Nechci studovat na mrtvých pergamenech, zatímco lidé umírají hladem.“ A nemělo zůstat jen u tělesné nouze.

Fra Angelico: Dominik, detail (1437). Foto: Wikipedia

Měl ve zvyku mluvit stále jen s Bohem nebo o Bohu.

Dominik vstoupil do reformované kanovnícké kapituly v Osmě, byl vysvěcen na kněze a později se stal podpřevorem. Kanovníká bohopocta, kontemplace a studium zde tvořily náplň jeho života. Kromě Písma často četl Kassianovy *Rozmluvy s pouštními otci*. Budoval veliké bohatství duše tolik potřebné k ostraňování duchovní bíd. K takovému úkolu ho po téměř deseti letech života řeholního kanovníka začal zvat Spasitel, který chce, *aby všichni byli zachráněni a došli poznání pravdy* (1 Tim 2,4).

Světlem Kristovým ozařoval druhé

V roce 1203 byl Dominik vybrán jako společník jeho biskupa Diega pro výpra-

vu, která měla v Dánsku za úkol zprostředkovat sňatek syna kastilského krále Alfonsa VIII. Jejich cesta protínala jižní Francii, zasaženou jedem albigenkého kacířství – dualistické gnostické nauky ovlivněné manicheismem a balkánskými bogomily. V prostředí všeobecné duchovní nouze uslyšel svatý Dominik Kristovo „*žízním*“. Bdí celou noc v diskuzi s hostinským stíženým bludem a nad ránem v jeho duši obráceně zpět ke katolické víře podává svému Pánu osvěžující doušek.

Svatý otče Dominiku, byl jsi tak plný Boha, že sis ho neuměl nechat pro sebe. Kráčel jsi tak blízko Krista Pána, že jsi ho, který je nám *moudrostí, spravedlností, posvěcením, vykoupením* (1 Kor 1,30) nemohl nepřát každému. Pamatuj na svou rodinu. Kéž se u Tebe učíme, já i naši bratři, a více s Bohem mluvíme, abychom lépe mluvili o něm. Kéž více záříme jeho světlem, abychom lépe ozařovali druhé.

Následoval život apoštolů

V cíli své cesty získal Diego souhlas šlechtičny a vrátili se ke králi. Ten se rozhodl vypravit družinu ještě jednou, aby se vši ctí doprovodila dívku do Kastilsku. Na této cestě se v Německu biskup i jeho kanovník dovidají o Kumánech, divokém asijském národu, který sužoval Evropu. Jati soucitem k těm, kteří strádali v temnotách pohanství, pojali touhu nést jim světlo spásy. V Dánsku se dozvěděli, že nevěsta zemřela. Ač bez nevěsty, přece Bůh zařizoval okolnosti k většímu užitku, vždyť, jak si později všimne blahoslavený Jordán Saský, „*pod záminkou této cesty byly započaty sňatky mezi Bohem a dušemi v celé Církvi*“. Biskup Diego se svým společníkem zamířil do Říma, aby nabídl svůj úřad a požádal o dovolení jít působit mezi Kumány. Papež Inocenc III. biskupovu žádost zamítl. Na zpáteční cestě se ukázalo, jaké kolbiště pro své hrdiny vy-

bral Pán. V Montpellier se potkávají s papežskými legáty, pověřenými duchovním bojem proti rozmohlému kacířství. Ti už ztrácejí odvalu a sílu pokračovat, vždyť sotva někde zahájí disputaci nebo kázání, jsou jim předhazovány zkažené mravy kléru, přepych a svatokupectví v Církvi. Myšlenkové prostředí té doby je prostoupeno ideou horlivého následování apoštolů, za příklad je dávana askeze a chudoba Albigenkých a Valdenských. Biskup Diego chápe, jak přesvědčivě působí v kontrastu s okázalostí legátů vnějšková dokonalost bludařů, jakkoli pokrytecká. Vybízí, ať je zastiňována křesťanskou svatostí, ať je pýcha lzivých apoštolů přemáhána pokorou apoštolů pravých, ať papežští vyslanci zacpou ústa pomlouvačů jednáním a učením podle příkladu Krista Pána, tedy ať „vystupují pokorně, chodí pěšky bez zlata či stříbra a ve všem následují život apoštolů“ (*Historia Albigenensis*). Sám šel spolu s Dominikem příkladem a poslal svou družinu i s koňmi domů. V žebravé chudobě obcházel vesnice, kázali a disputovali. Po lásce se pozná pravý učedník Kristův a někdy také po zázraku, a tak, když je během disputace ve Fanjeaux třikrát poslána do ohně kniha obsahující Dominikem sepsané argumenty, zůstává narozdíl od zpoulněných tezí Albigenkých neporušena. Po této události se obrátilo na 150 lidí, ale podobné úspěchy nebyly ničím běžným. Po roce působení mezi albigenkými se biskup Diego vydal do Španělska, ale už se nevrátil, na konci roku 1207 zemřel v Osmě.

Trpělivě snášel příkoří

Veden Boží milostí a opřen o přímluvu Panny Marie Dominik neúnavně pokračoval. V Prouille shromáždil pro řeholní život ženy obrácené od kacířství. Nepřestává horlit pro záchranu bližních. Na čele mu září světlo svatosti, svědčící o kráse jeho Pána a jeho pravd. Ty nosil a lámal maličkým a potřebným, a to i v těžké době, poté co byla po zavraždění papežského legáta Petra z Castelnau svolána proti Albigenkým křížová výprava. Noci trávil v kostele před oltářem, ve dne sloužil Pánu také ve svých bratrích a sestřích, často v slzách, pohnut láskou k Bohu či soucitem k bližnímu. Jednou se chtěl i nechat prodat, jen aby odstranil

hmotnou nouzi, která přivedla jednoho nešťastníka do tenat kacířství. Bůh našel jiný způsob pomoci, nicméně Dominikova velkodušná láska si získávala srdce a byla zřejmá každému, kdo se ve své zlobě nezatvrdil. I takoví byli, a tak svatý kazatel získával zásluhy trpělivým snášením příkoří, kterých se mu od katarů dostávalo. Na výhrůžky smrti odpovídal, že si ještě nezasloužil zemřít jako mučedník.

Fra Angelico: Kříž svatého Dominika, detail (1445)
Foto: Wikipaintings

Myslel, že bude opravdu Kristovým údem, až úplně vydá sebe celého na získání duší, jako se Pán Ježíš celý obětoval pro naši spásu.
(bl. Jordán Saský)

Svatý otče Dominiku, děkuji Bohu, že nám v Tobě dává veliký vzor. Tvůj život je přesně takový, jaký po bratrích žádal blahoslavený Humbert z Romans, tvůj nástupce v čele řádu – Bohu milý, andělům k potěše, sobě ku prospěchu, lidem k povzbuzení, démonům k hrůze. Radostně jsi procházel kraji, kde ti hrozilo nebezpečí, statečně jsi snášel těžkosti a pohanu. Pros za nás, spojené s tebou řádovým poutem, ať i my jsme trpěliví a považujeme se za šťastné, když pro Krista můžeme nést kříž a trpět příkoří (srov. Sk 5,41).

Horlil pro věc Boží a spásu duší

Postupem času poslal Bůh Dominikovi bratry ochotné zasvětit se následování Krista – chudého kazatele. Fulko, biskup

z Toulouse, je vzal pod svou ochranu, a když se spolu s Dominikem vypravují na IV. Lateránský koncil, mají v úmyslu získat pro věc papežské požehnání. Vždyť takových služebníků slova je a bude třeba nejen v Toulouse.

Situace nebyla jednoduchá, koncil pozastavil vytváření nových řádů. Navíc Dominikova koncepce vybočuje i ze zavedených pravidel jako zákaz žebroty kněží, nutnost majetku pro kláštery, vyhrazení práva kázat pro biskupy a jimi pověřené. Daří se nalézt řešení a v roce 1216 dává Honorius III. zakladateli listinu schvalující nový řád nesený osvědčenou řeholí sv. Augustina, další listina už prohlašuje bratry z Toulouse za bratry kazatele. Když se k této mladé komunitě Dominik v roce 1217 vrátil, překvapuje všechny svým rozhodnutím rozeslat bratry do světa. „Nebojte se, všechno se podaří,“ říká plný důvěry v Boha jeho svatý. Konventy jsou zakládány v hlavních centrech vzdělání Paříži a Boloni, také v Římě, Lyonu, Orléans. Když o čtyři roky později svatý otec Dominik vyčerpán dorazí do Boloňe a končí svou pozemskou pouť, řád má kolem 300 bratří ve 20 konventech a prospívá. Růst v několika dalších desetiletích je fenomenální. V roce 1234 Řehoř IX. otce Dominika svatořečí a přirovnává ho k velkým zakladatelům Církve a k apoštolům, říká: „Znal jsem ho jako muže, který zcela napodoboval život apoštolů. Není nejmenších pochyb, že i na nebesích se k nim ve slávě připojil.“

Svatý otče Dominiku, byl jsi nástrojem vyvoleným nést zvěst o Kristu (srov. Sk 9,15). Horlil jsi pro věc Boží a spásu duší, následoval jsi našeho Pána jako učitele plného milosrdenství. Abychom mohli jít s Tebou, dal jsi nám řád. Spojuje se v něm modlitba a mnišská kázeň se studiem a moudrostí spolu s apoštolskou horlivostí a pokorou. Kéž ho věrně zachováme, kéž Tvé dílo neseme dál. Dobrý Bože, dej, ať jsi na přímluvu svatého Dominika službou jeho bratří kazatelů oslavíme.

fr. Metoděj M. Němec OP
(Mezitimulky redakce)

Fr. Metoděj M. Němec OP,
klerik Řádu bratří
kazatelů

ZA DR. VÁCLAVEM FREIEM

skrže vzpomínky fr. Jordána Vinklárka OP

V pátek 21. října 2011 zemřel ve věku 81 let pan RNDr. Václav Frei, CSc., jeden ze zakládajících členů o.s. Res Claritatis a dlouholetý člen redakční rady čtrnáctideníku RC Monitor.

S Václavem jsem se seznámil v roce 1949 v klášteře dominikánů jako s bratrem Česlavem – spolunovicem. Neobyčejně soustředěný, vážný a opravdový. Pak jsme prožili pět měsíců v Broumově v klášteře benediktinů po záboru klášterů, kde jsme byli koncentrováni skoro ze všech tehdy existujících řádů. Odtud jsme my mladší byli povoláni na 40 měsíců do PTP. Mne vždy zajímal – jako u každého člověka, jehož jsem kontaktoval – především jeho duchovní vývoj, jeho vztah k Bohu... Každé další setkání, po jeho studiích a manželství, mělo svůj náboj. Až po jeho nemoc. Když jsem před zhruba pěti lety v noci v motolské nemocnici uděloval Václavovi pomazání nemocných, byl v hlubokém bezvědomí a v beznadějném stavu – odepsán. Aspoň podle názoru lékařů. Ale kupodivu jej to vrátilo k životu. Pán zřejmě tento názor nesdílel – a ukázal zase jednou, kdo je pánem života a také účinnost svátosti pomazání nemocných. Když pak byl Václav trvale hospitalizován v nemocnici v Motole – dávali mu tenkrát jen asi dva měsíce života –, začal jsem mu posílat Nejsvětější Svátost dvakrát v týdnu po společných známých. Všichni považovali tuto službu za dar a vykonávali ji s láskou, která se projevuje navenek zájmem o dobro druhého a dokazuje se obětí. Což i na Václava působilo velmi blahodárně – vždyť po čem více člověk touží než po lásce?

Chléb života

Až teď to vidím jako funkci onoho anděla na poušti zemlenu Eliáši, když mu nabízí podpopelný chléb: *Jez, máš před sebou dlouhou cestu*. Jak úžasné to platilo i zde! Nikdo netušil, že to potrvá tak dlouho – Václav přežil svou smrt, navzdory všem lékařským diagnózám, nejméně o pět let a jsem přesvědčen, že právě díky této službě. A tak jako kněz je prodlouže-

nou rukou biskupa, tak zase laici kněze. Přinášeli mu Chléb života, s Jehož účinností nemohl nikdo počítat – při vši úctě k lékařům –, jen ten, kdo Jej přijímal. Vyjasnilo se mi to, když se v posledních měsících jeho cesta k Bohu změnila. Pán mu prodloužil život zřejmě proto, aby mohl projít očištěnou zemi se zásluhami – a doplňoval, co zbývá z utrpení Kristových. Vše pro jeho tajemné tělo – Církev. Nepochybně tuto funkci chápal i Václav sám. I když ve své pokoře si to nepřičítal. Ale věřím, že za to, že jsme byli mnohého trápení ušetřeni, vděčíme také právě

Václav Frei s přítelem Slávkem, jenž mu přináší Nejsvětější Svátost. Foto: Vavřinec Menšíl/Tři dědečci

Bolestí jako bičem žene Pán duše na pastvy tajemství. (Otokar Březina)

jemu. Svátost smíření jsem mu zprostředkoval měsíčně. Zase to byl zdroj milostí, ze kterých pak žil. Píši to pro doporučení všem, kdo jsou – nebo mohou někdy být – v podobné situaci. Nezanedbejte nadpřirozené zdroje, k tomu jsou přece ustanoveny – a kněží vám rádi poslouží.

Dávám, co bereš, a beru, co dáváš

Václav byl stále aktivní – to zakoušeli všichni návštěvníci –, zajímal se o dění ve světě i v Církvě, rozvíjel aktivity ve pro-

spěch mladých, až teprve v posledních týdnech aktivita ustupovala pasivnímu přijímání Boží očisty ode všeho lpění na vlastní intelektuální činnosti. Citoval jsem mu často výrok Matky Terezy: *Pane, dávám, co bereš – a beru, co dáváš*. Takové krátké úderné věty dokážou člověku pomoci v těžkých a kritických situacích. Václavova modlitba se proměňovala ve stále osobnější dialog s Kristem. Jeho otázky a problémy byly teď zcela jiného druhu. Hlubinné, prozrazující činnost Ducha Svatého. Už se nezmocňoval Boha intelektem, ale Bůh se zmocňoval jeho – a on dozrával. Častěji jsem mu citoval Březinův výrok: *Bolestí jako bičem žene Pán duše na pastvy tajemství*. To je funkce bolesti – a to bolesti o to intenzivnější, o č více jsme vkořeněni v pozemských stvořených a pomíjivých realitách místo v Bohu – a musíme se osvobodit. Probírali jsme spolu též otázky vnitřní modlitby – neschopnosti čehokoli stvořeného odpovědět na touhu duše po plnosti, která je jen v Nestvořeném, ve Stvořiteli. (K Němuž se nelze pro-myslet, pro-hovořit, pro-psat, jen pro-mlčet, pro-naslouchat.) K tomu je třeba zbavit se všeho, co není On. Patří k tomu i svatý Tomáš, když dí: *...nemohu už psát. Zjevíly se mi takové věci, že proti nim se mi jeví to, co jsem napsal, jako mlácení prázdné slámy*. Není to zrcadlo pro naši upovídanou dobu?

Účast na Božím pohledu

Bylo to dlouhých pět let utrpení: ochrnutý od pasu dolů, utrpení nepředstavitelného, úsměvně snášeného, jako by se s ním zacházelo nezaslouženě dobře. Byl hluboce pokorný, jak mi to často říkali i pan Hájek, Dr. Viznerová i paní Foltová – ti milosrdní laici, kteří mu s láskou nosili Krista svátostného. Byl to i pro ně příkladný zážitek. Myslím, že jsem se ještě nesetkal s tak skrytým heroismem. Všechny nás vzdě-

lal. Viděli to i ošetřující lékaři a personál. Jeho duchovní růst byl organický, velmi ho oslovil v poslední době životopis svaté Terezie z Avily. Přecházel ve svém duchovním vývoji ke stále vyšším perspektivám – k účasti na Božím pohledu na věci, jemuž říkáme moudrost. Snažili jsme se pochopit, že nemůžeme chápat to, co a jak vidí Bůh. Ale: že je dobrý. Náš rozum, intelekt zde už nestačil. Je jen špičkou ledovce – pod ním je skryto jen vírou přijaté a tušené bohatství. Blížili jsme se onomu *oko nevidělo, ucho neslyšelo a také velelím tě, Otče, žes tato tajemství skryl před moudrými a zjevil maličkým. Le vrai n'est pas tout le bien de l'homme* – pravda není celým dobrem člověka, tím je láska. A to vše teď chápal úplně jinak.

K podobě Ukřižovaného

Možná proto už nedošlo k poslednímu setkání se mnou, o které si říkal synovi při jeho poslední návštěvě, a k němuž nemohlo dojít pro mou nemoc – nebylo

ho zapotřebí. Pán sám cizeloval jeho duchovní tvář ke své podobě, podobě Ukřižovaného! Pokud jste, přátelé, někdy tuto tvář takto neviděli a nedali mu, po čem toužil, udělejte to ještě teď aspoň v duchu. Splatte dluh, aby odešel svoboden, odpuštěm a oprostěn. Musím poděkovat také nemocničnímu personálu za neobyčejně vstřícné jednání a pochopení, že umožňovali návštěvy, kdykoli jsme přišli. V neposlední řadě to bylo díky jeho chování – všichni si ho vážili. Překračoval limity nemocničního lůžka a nořil se do tajemství, až se do něho vnořil úplně a nenávratně. Věřím, že by se už vrátit nechtěl. Že nazírá, co dosud jen tušil, že se mu odhaluje zahalené, smysl jeho povolání a poslání. Pomáhali jsme mu je naplnit – teď bude na řadě on, aby nám to oplácel.

Pojď, služebníku věrný

Zůstalo po něm prázdné místo. Ale teď by nás mělo zajímat, jaké místo vyplnil tam... a kde... a do jaké míry potřebuje ještě naši

pomoc nebo už my jeho! Je-li v očistci, nebo v nebi. Je-li souzen, nebo už osvobozen. Protože jej sotva zajímá země – jeho úloha zde je skončena, naplněna. Jak, to je právě předmětem rozsudku. Věřím, že příznivého, že uslyšel *pojd', služebníku věrný a dobrý, vejdi do radosti svého Pána...* Očistcem prošel zde – jistě mi potvrdíte vy, kteří jste jej znali, s úspěchem. Věřím pevně, že tam budeme pokračovat společně v tom, co je naším cílem zde – v oslavě tajemství stvoření, vykoupení a posvěcení, v oslavě Stvořitele, Vykupitele a Posvětitel. Pátek – den smrti Pána – byl i jeho dnem odchodu k Němu, a byl to krásný den. Věřím, že se neprohřeším, vložím-li do jeho umlčených úst prosbu: Nemluvte o mně s lidmi, raději s Bohem.

fr. Jordán Vinklárek OP
(Mezitimulky redakce)

P. ThLic. Jordán Vinklárek OP, farní vikář u sv. Jiljí v Praze

DVACET LET POTÉ

Co psaly noviny před dvaceti lety?

Ve strašlivém stereotypu každodenního spěchu si nestačíme ani uvědomit, jak jsou všechny životní hodnoty pomíjivé. Současnost takovým úvahám nepřeje. Doufám, že takovým smutným hodnocením se alespoň občas zabývají naši bývalí páni – ale to je spíš moje přání než pravda.

Snad proto chceme pořád víc věcí, dráždíme a co nejvíc peněz. Abychom se z kolotoče denních starostí nezbláznili, utíkáme se schovat mezi ně. Dneska potřebujeme to, zítra něco dalšího a pozítří se budeme divit, proč to vůbec máme...

Podzim je doba vzpomínek na ty, kteří zemřeli. Sama příroda nás připravuje na chvíli smutku sprškami suchých listů a protivně studeným větrem. Sluníčko nás jen občas pohladí na rozloučenou a místo něho svítí svíčky na hrobech. Tam si alespoň na chvíli uvědomujeme pomíjivost věcí i svého života. Kam se poděla zou-

falá přání a sny, vybojované touhy a vycucené lásky?

Lidé, jimž je dopřána milost zestárnout v moudrost, si dokáží vážít každého prociťujícího dne. Mají-li to štěstí, že prožijí

s holýma rukama, obklopen prázdnem – a lidé ho budou mít.

Jak jiná je samota člověka, který ztratil někoho milovaného! Celý život si s ním bude povídat, radit se a těšit

... a v prach se obrátíš

těch pár hodin v teple, bez bolesti a hladu, dokáží večer za tento dar poděkovat. Ti ostatní se i v osmdesáti užirají pomyslnými křivkami vůči sobě a sami se trestají.

Staré orientální filozofie vyznávají jednoduchou zásadu: přistupuj k životu s láskou, a lásku dostaneš. V žádném podobném učení se neříká: shromažďuj věci, ubližuj, a budeš šťasten. Duševní rovnováha a pozitivní přístup k lidem dokáží zázraky; pokud někdo odpoví na úsměv plivnutím, seškrábl ze zlaté rybky svého života jednu šupinku. Jednou bude stát

na shledání. Vráti se spolu do kolébky hrobu a tam splynou se zemí. Byla jsem svědkem toho, jak v kanceláři strašnického krematoria přejímal starší muž urny. Za chvíli jsem ho viděla s plnou nákupní taškou odcházet na blízké tržiště. V posledních letech tam se ženou chodili skoro každý den a teď, po tragické přestávce, se tam spolu vracejí.

Šla jsem za ním – a proto vím, že si koupili kyticí žlutých chryzantém.

Venda Šebrlová
Lidová demokracie z 2. 11. 1991

EXTRÉMNI POLOHY ŘEŠENÍ TZV. ROMSKÉ PROBLEMATIKY

Přinášíme dokončení studie o problematice soužití romské menšiny a majoritní společnosti, jejíž první část jsme otiskli v minulém čísle.

Na základě studia a vlastních zkušeností i zkušeností mnoha mých kolegů z oboru vidím příčinu negativních jevů primárně v nekompatibilitě tradiční romské kultury a kultury západní společnosti.

Jako příklad, který tuto hodnotovou odlišnost dokládá, bych rád zmínil příběh jednoho chlapce, jehož jsem po několik let vedl jako trenér futsalového týmu. Říkejme mu např. Ondřej (jméno je změněné). Tento Ondřej je talent takřkajíc od Boha – na Mistrovství ČR v kategorii mladších žáků, kterého se náš tým zúčastnil, byl vyhodnocen jako absolutně nejlepší hráč, zároveň byl vyhlášen třetím nejlepším střelcem celoroční české nejvyšší žákovské futsalové soutěže. Samozřejmě po takových úspěších přišly i nabídky na angažmá ve špičkových týmech, které mu nabízely podmínky, jež mu náš klub, sponzorovaný dvěma neziskovými organizacemi a permanentně zápolící o holé přežití, nemohl nikdy nabídnout. Futsalový tým Slavie Praha nás kontaktoval a nabídl Ondřejovi možnost vycestovat na mezinárodní turnaj do francouzského Dijonu. Ačkoli jsme (já, trenér ze Slavie i další pracovníci neziskové organizace) dělali vše možné, abychom Ondřejovi umožnili vyjet – sehnali jsme mu finanční dotaci na úhradu všech cestovních výdajů, včetně nákladů na vyřízení cestovního pasu a Slavia mu dokonce vyšla vstříc tak, že byla připravena nepožadovat po něm žádný účastnický poplatek (na rozdíl od ostatních dětí) –, vše nakonec zkrachovalo na tom, že jeho otec odmítl dát souhlas s jeho odjezdem, protože je „malý“. Když jsme argumentovali, že ostatní děti to zvládnou a Ondřej se s nimi ze vzájemných turnajů dobře zná a je zvyklý, že náš tým cestoval po celé republice, takže to už nebude takový rozdíl, otec odpověděl, že

byl v týmu jediný „cikán“ a že pojede, jen pokud bude moci jet ještě jeho starší sourozenec. Když mu bylo nabízeno, aby jel otec s chlapcem sám, odmítl to a chtěl po mně, abych jel já, což tenkrát bohužel z důvodu mé pracovní vytíženosti nebylo možné. Ondřej tedy nikam nejel. Situace se pak ještě opakovala jednou v případě mezinárodního turnaje v Saint Etienne. Třetí nabídka už nepřišla...

Bariéry na straně Romů

Proč zde tuto příhodu popisuji? Je to proto, abych dokumentoval, že hlavní bariéry nejsou pouze – a zřejmě ani primárně – ze strany majoritní společnosti, nýbrž naopak jsou spíše inherentní vlast-

Sociálně inženýrské plány vycházející z levicových utopií jsou předem odsouzeny k zániku.

ností samotné tradiční romské komunity a kultury v ní tradované. Byl jsem nesčetněkrát svědkem toho, jak různí představitelé majority jako učitelky, vychovatelky v dětských domovech, sociální pracovníci, kurátoři apod. jsou ochotni poskytovat vysoce nadstandardní pomoc a podporu v případě, že se vyskytne „nadějný Rom“, u něhož je šance, že bude pomoc úspěšná. Bohužel každodenně jsou spíše konfrontováni s frustrujícím nezájmem a zklamáním vkládaných nadějí.

Ano, tento bod je v mnoha diskuzích o problémech romské inkluze rovněž velmi opomíjen. Přitom já sám osobně znám mnoho učitelek a učitelů, kteří s obrovskou obětavostí (pokud tedy již nejsou v důsledku chronické frustrace vyhořelí) bojují nebo bojovali za každé dítě, aby alespoň některé dokázalo vyjít

z kruhu chudoby, tak jako jsme se snažili pomoci Ondřejovi. Úspěšnost je však přes enormní úsilí tristně nízká.

Nedůvěra vůči všemu cizímu

Vysvětlení tohoto stavu je ve skutečnosti naprosto jednoduché: Jak už jsem řekl výše, hlavní příčina je v hodnotové orientaci tradiční romské kultury, ze které dosud velká část Romů čerpá svůj kulturní kapitál. Tradiční postoj této kultury říká, že „vše cizí je nebezpečné“, bezpečí je jen v okruhu vlastní velkorodiny, jednotlivec totiž není nic, rodina je všechno. Jednotlivec se sám nerozhoduje, vždy se podřizuje rodině. I proto náš Ondřej ani nijak výrazně neprotestoval proti otcovu rozhodnutí, ačkoli si byl vědom, že je to jeho životní příležitost... A na druhou stranu: zatímco rodiče z majoritní populace (ale i třeba jiné minority, jako např. vietnamské) by udělali ve výše popsané situaci vše pro to, aby dítě mohlo dosáhnout úspěchu, zde bylo možno pozorovat vcelku jejich netečnost nebo dokonce zájem spíše na opaku, neboť úspěch Ondřeje by mohl znamenat pro rodinu, že se „ztratí“, když se integruje do „gádžovské“ společnosti.

Kolektivismus romské rodiny

Příklady, kdy u kořene neintegrování konkrétních Romů i celých komunit není primárně rasismus nebo nějaká diskriminace ze strany majority, ale postoje a hodnoty inherentní jejich kultuře, může každý, kdo skutečně poznal tuto problematiku zevnitř, uvést nepřeborné množství. O problematice hodnotových diferencí jsem podrobně pojednal ve své výše citované bakalářské práci. Jen pro ilustraci: Například hlavní problém chudoby je do značné míry přímo způsoben téměř absolutním kolektivismem tradiční romské rodiny, kde prakticky neexistuje žádné osobní vlastnictví –

Foto: jp.dk

vše je společné, což působí mimořádně demotivačně na úspěšnější jednotlivce, protože vědí, že náklady úspěchu v podobě námahy ponесou sami, kdežto o výnosy se budou muset rozdělit. Proto úspěšní (a integrovaní Romové) se z tradičních komunit vydělují a stávají se pro ně v podstatě mrtvými, čímž se v důsledku posiluje reprodukce neúspěšnosti (v západním slova smyslu) v těchto komunitách.

Zmiňuji tuto skutečnost jen proto, že i lidé, kteří se o romskou problematiku zajímají, jsou někdy některými vztahy v rámci tradiční romské rodiny značně překvapeni, což je zřejmě způsobeno v majoritě tradovanou romantizující představou svobody a nezávislosti příslušníků romského etnika. Tato „svoboda od“ se však vztahuje pouze na normy a konvence západní společnosti, nikdy však na normy, hodnoty a konvence samotné romské komunity; v jejich rámci jednotlivců ve skutečnosti nemá svobodu vůbec žádnou.

Konsekvence pro integrační a sociální politiku

Všechny tyto aspekty mají samozřejmě naprosto konkrétní konsekvence pro praktickou integrační a sociální politiku (z výše zmiňovaného např. plyne, že je třeba pracovat s celými rodinami, nikoli s jednotlivci). Některé konkrétní postupy pro vzdělávací politiku jsem uvedl ve své

Hlavní bariéry nejsou primárně ze strany majoritní společnosti, nýbrž naopak jsou spíše inherentní vlastností samotné tradiční romské komunity a kultury v ní tradované.

bakalářské práci. Některé další pro jiné oblasti sociální politiky lze vyvodit na základě důkladné analýzy kulturního kapitálu tzv. „nositelů romské kultury“ (tento pojem je velice důležitý – zavádí jej Marek Jakoubek ve svých pracích, aby odlišil „Roma“ jakožto příslušníka národa, který může zahrnovat i tzv. integrovanou osobu, a která potažmo nemusí být žádným problémem pro sociální politiku, a osob, u kterých je jejich integrace společenským problémem v důsledku jejich jiné hodnotové orientace). Avšak zdaleka ne všichni genetictí Romové spadají do této kategorie, což je fakt, který s oblibou zdůrazňují právě levicoví aktivisté. Je to pravda, ale není to pravda celá, neboť již zůstává většinou jaksi nedořečena skutečnost, že velká část tzv. geneticky definovaných Romů zároveň spadá do kategorie nepřizpůsobivých, nikoli však na základě nějakého genetického deficitu, nýbrž díky hodnotám a tradicím,

od kterých se – na rozdíl od těch Romů integrovaných – neoprostili a které jsou naprosto nekompatibilní s životem v západní společnosti.

Přestože tyto skutečnosti jsou zjevné běžnému člověku, který má s touto komunitou vlastní osobní zkušenost, je zastávání tohoto názoru ostrakizováno v akademické sféře a v oblasti sociální politiky či práce je přímo tabuizováno. Výše uváděná nepřiměřenost reakcí státní sociální a vzdělávací politiky, která celý problém jen prodražuje, ale vlastně v zásadě neřeší, může být důsledkem právě tohoto přístupu, spočívajícího ve vyhýbání se pojmenování nejhlubší kořeny problému. Navíc tato tendence vyvolává negativní externalitu v podobě diskreditace celé této problematiky a jejího řešení u většinové společnosti, respektive plátců daní (setkal jsem se totiž i u některých tzv. integrovaných Romů – např. podnikatelů – s dost radikálním nesouhlasem v otázce podpory těch tzv. „nepřizpůsobivých“).

Požadavek spravedlnosti

Částečně chápu kritiku mnou zastávaného přístupu, spočívajícího v odtabuizování příčin integračních problémů příslušníků romských sociálně vyloučených komunit, která – v lepším případě – spočívá v obavě z jednostranné zneužitelnosti této pravdy vůči Romům, jakožto slabší straně konfliktu. Domnívám se však, že samotná potenciální zneužitelnost nějakého vědeckého konceptu by neměla být důvodem k zastírání skutečnosti. Pokud hrozí určitá nesprávná aplikace tohoto konceptu vůči romské menšině, je třeba tomu čelit vhodně formulovanými prostředky sociální a obecné politiky, která ale musí vycházet z reality.

Jinými slovy: to, že uznáme kulturně-hodnotové rozdíly (objektivní nekompatibilitu, bez hledání viníků) jako základní příčinu problému, vůbec neznamená, že bychom měli rezignovat na integrační politiku nebo podporu romské komunity. Pouze je třeba redefinovat motivy, legitimitu, cíle i prostředky a hlavně vzájemná práva a povinnosti vyplývající z této politiky. V opačném případě bude sociální politika v této oblasti vnímána jako nespravedlivá. A na nespravedlnos-

ti se nikdy nedá vybudovat trvalý pokoj ve vzájemném soužití. Domnívám se, že vzhledem k současným demografickým a ekonomickým trendům a nízké efektivitě těchto opatření vycházejících z levicových utopií jsou sociálně inženýrské plány z dlouhodobého hlediska stejně předem odsouzeny k zániku.

Minimální program romské integrace

Dovolil bych si proto na závěr pozitivně formulovat jakýsi minimální program romské integrace (tím se nechce říci, že na základě celospolečenské akceptace – a to bych zdůraznil ještě jednou: na základě celospolečenské akceptace – nemůže být rozšířen, ale chce se tím říci, že pokud nebudou tyto níže uvedené body naplněny, je vše ostatní jen budování střechy bez základů).

Za prvé je třeba si přiznat, že máme problém a situace se zhoršuje.

Za druhé umožnit těm z Romů, kteří se chtějí (ale opravdu) zapojit, rovné podmínky, respektive přiměřené společenské ocenění, nicméně bez afirmativní akce. Pokud se Romové zapojí, pak je samozřejmě možné problém řešit standardně pro západní společnost: Buď na základě občanského principu bez ohledu na barvu pleti, nebo na základě práv národnostních menšin, aby si jakožto národ vydobyli i menšinová práva, a je jenom chybou Čechů, že doplácují na naprosto katastrofální míru porodnosti, pokud by té nebylo, nebyl by zde zmiňovaný problém ve skutečnosti vůbec rizikem.

Za třetí: ti, kteří koncept západní společnosti způsobem svého života (nikoli verbálně) odmítnou, prostě nemohou aspirovat na životní úroveň západní společnosti, protože ta je inherentně spojena s určitými hodnotami a vzorci chování (které ale bohužel tato společnost opouští, což je ale již jiné téma).

Za čtvrté by sociální práce měla akcentovat přímou práci v terénu, ne v kancelářích, v maximální možné míře odbourat byrokratizaci – což je i otázka tzv. standardů sociálních služeb dle zákona o sociálních službách atd.

Za páté je třeba zajistit důsledný výkon již stávajících právních předpisů –

na prvním místě zachování povinné školní docházky dětí ze sociálně vyloučených komunit – a důsledné ukládání a výkon sankcí za jejich nedodržování, včetně vymahatelnosti sankcí za přestupky i u lidí odkázaných na sociální dávky.

Specifický přínos křesťanů

A jaký vklad k řešení celé problematiky mohou přinést křesťané? Domnívám se, že zásadní. Křesťanství totiž má tu schopnost (u skutečně obrácených lidí) chránit před nebezpečím úniků k jednostranným ideologiím a snadným řešením. Tím, že na jedné straně garantuje

Foto: members4.boardhost.com

Lásku a přijetí nelze vynutit ani vyvolat nějakými předpisy či formálními úpravami slovníku, nýbrž jedině skutečným osobním rozhodnutím milovat.

všem lidem stejnou lidskou důstojnost bez ohledu na jejich osobní vlastnosti, chrání před rasismem, a svým důrazem na osobní zodpovědnost a svědomí každého jednotlivce naopak před touhou hledat řešení pouze byrokratické či politické, jež je motivováno pouze snahou o vlastní prospěch.

Dále je velmi důležité filozofické křesťanské vnímání světa, které vychází z předpokladu existence objektivní a v zásadě poznatelné pravdy, což je silná hráz proti postmodernímu relativistickému (de)konstruktivismu, který má tendenci zvrhávat se v prostý voluntarismus v oblasti filozofické a v oblasti politické v pouhou technologii moci.

Za naprosto zásadní pak považuji postoj bliženecké lásky, která je shovívavá, ale právě proto, že je to láska Kristova, je i náročná. Avšak lásku a přijetí nelze vynutit ani vyvolat nějakými předpisy či formálními úpravami slovníku, nýbrž jedině skutečným osobním rozhodnutím milovat. Opačné řešení vede jen do pokrytectví. Láska, nikoli systém, mechanismus, předpis, je specifický přínos Kristových učedníků.

To ale neznamená, že bychom neměli být profesionální. Bohužel specificky v křesťanských organizacích se lze až příliš často setkat s dvěma v zásadě problematickými tendencemi. První bych nazval entuziasmus-amatérismus, který byl typický spíše pro první desetiletí po roce 1989, a druhý postoj, který se v rostoucí míře prosazuje v posledních letech, zvláště v souvislosti s přijetím nového zákona o sociálních službách a který bych nazval jako ztrátu katolické identity, kdy pro samou „profesionalitu“ se často ztrácí křesťanský rozměr služby a láska a osobní vztah ke klientovi.

Další nezanedbatelný přínos existence tohoto problému je, že nás nutí více promýšlet důsledky, které plynou z toho, že nějaký člověk či národ je „držitelem“ určitého kulturního kapitálu. Myslím si, že křesťané mají v tomto určitou výhodu, neboť dle mé zkušenosti hodnotové otázky mnohem častěji a hlouběji promýšlejí než běžný sekulární člověk. Tyto úvahy nás mohou posléze vést i k větší vděčnosti, hrdosti i ocenění hodnot, na kterých naše civilizace stojí a které mají jednoznačně křesťanský původ a základ; potom bychom je možná tak lehkovážně neopouštěli, nýbrž doslova velebili naše věrozvěsty, kteří nám kromě naděje na věčnou spásu přinesli i hodnoty a civilizaci, která z divokých pohanů – z našich předků (s hodnotami v mnohém podobnými těm, které mají tito „nepřizpůsobiví“) učinila kulturní a prosperující národ.

Jan Petr Kosinka

(Redakční úpravy a mezititulky redakce)

Bc. Mgr. Jan Petr Kosinka, absolvent Práva a Sociální politiky a práce – Pedagogiky na MU, sociální pracovník pro romské komunity

CHCEME TU ZŮSTAT?

Co udělat, aby se demografická krize nedotkla vaší obce

V pondělí 24. října 2011 proběhl seminář na téma *Chceme tu zůstat? Aneb podpora zdravé rodiny v rukou komunálních politiků.*

Na konferenci, pořádané Národním centrem pro rodinu, Spolkem pro obnovu venkova ČR a Konrad-Adenauer-Stiftung, zazněly přednášky na témata *Program obnovy rodiny* (Ing. arch. Jan Florian, Spolek pro obnovu venkova ČR), *Komunální rodinná politika krok za krokem* (PhDr. Ing. Marie Oujezdská, Národní centrum pro rodinu), *Referent pro rodinu – náplň práce a pravomoci* (Mgr. Eva Rossi, Magistrát města Brna), *Příklad dobré praxe – výherce soutěže Obec přátelská rodině* (Ing. Daniel Kocián, město Darkovice). Po polední pauze byly představeny prorodinné organizace: Aliance rodin (Ing. Lukáš Tomko), Asociace center pro rodinu (Jan Zajíček, Centrum pro rodinu a sociální péči Ostrava) a Audit rodina a zaměstnání (Mgr. Vít Liška, Odbor rodiny a dávkových systémů MPSV).

Program obnovy rodiny

V první přednášce *Program obnovy rodiny* představil Ing. arch. Jan Florian deset oblastí prorodinné politiky, jimiž se zabývá Spolek pro obnovu venkova ČR: veřejná správa, legislativa, škola, zdravotnictví a sociální péče, média, vzory, bioetika a psychologie, práce, prostředí pro život a trvalé hodnoty. Nejvíce zdůraznil společenský přínos úplné a fungující rodiny, již by se měla prorodinná politika řídit: „Musíme ve společnosti dosáhnout toho, aby úplná rodina byla znovu společensky uznána, aby stát, obce i celá společnost respektovaly její autonomii a aby se těšila společenské vážnosti a podpoře. Institucionálním rámcem rodiny s jedinečným významem pro výchovu dětí je manželství, v němž každý z manželů plní svou specifickou roli, které se nemůže zbavit a nemůže mu být odepřena dokonce ani v případě rozvodu. Postoje, názory a morální kvality dětí s dopadem do života dalších generací se nejvíce formují právě v rodině, a proto si tuto podporu plně zaslouží.“

Komunální rodinná politika

Dále vystoupila ředitelka Národního centra pro rodinu PhDr. Ing. Marie Oujezdská s příspěvkem *Komunální rodinná politika krok za krokem*, kde představila možnosti podpory rodiny. Mimo jiné uvedla: „Důležitou úlohu v rozvoji komunální rodinné politiky hraje soutěž *Obec přátelská rodině*, protože oceňuje stávající příklady dobré praxe a jejich propagaci je nabízí i dalším obcím k napodobování.“

Osvědčené nástroje

Následovaly dva příspěvky, které popsaly nástroje, jež se v rodinné politice v daném místě osvědčily: prvním je zřízení funkce referenta pro rodinu, který např. spravuje webové stránky, kde občané moravské metropole najdou veškeré informace o službách pro rodinu, o pomoci rodičům při vzdělávání a výchově, jak zvládat náročné životní situace v životě rodiny nebo o kulturních akcích pro rodiny atd. Město Brno pro svou prorodinnou politiku vypracovalo postupně dále také čtyři projekty. Jedním z nich je i zajímavý *Family point*. Jde o místa (a dnes je jich Brně už přes dvacet), která poskytují informace a poradenství v oblastech života rodin, nabízí praktické zázemí (např. možnost přebalit a nakrmit své děti) a prostor pro setkávání s dětským koutkem. Druhým úspěšným nástrojem pro realizaci prorodinné komunální politiky je již zmíněná účast v soutěži *Obec přátelská rodině*.

Rodinná aliance

V odpoledním bloku čekaly přítomné posluchače další tři prezentace o nástrojích komunální rodinné politiky. Ing. Lukáš Tomko představil Rodinnou alianci, mladičkovou organizaci, která vznikla 2. července 2011. Aliance sdružuje 16 organizací (mimo jiné i *Res Claritatis*), jež se spojily v úsilí o uznání významu rodiny, protože „není slyšet ten hlas, že fungu-

jící rodina je pro společnost důležitá,“ jak zdůraznil Lukáš Tomko. „Musíme si dát pozor, abychom kvůli jednotlivostem a řešením okrajových témat, které se nějak dotýkají rodiny, nezapomněli na ‘globální’ pohled na rodinnou politiku. Aby kvůli přehnaným důrazům např. na slučitelnost rodiny a zaměstnání, transformaci systému péče o ohrožené děti či na tématu rovnosti žen a mužů, nezaničila skutečnost, že základem je funkční rodina.“

Jako další vystoupil předseda Centra pro rodinu a sociální péči v Ostravě Ing. Jan Zajíček. Představil činnost Centra, jež má své pobočky v Opavě a Frýdku-Místku. Výčet aktivit pro růst manželského a rodinného života by mohla kdejaká nezisková organizace jen „závidět“.

Rodina a zaměstnání

Poslední příspěvek přednesl Mgr. Vít Liška z MPSV na téma *Audit rodina a zaměstnání*, program MPSV, jenž efektivně umožňuje zaměstnavatelům skloubit rodinné a profesní role svých zaměstnanců.

Seminář byl určen především komunálními politikům a politikům a pracovníkům veřejné správy, jichž přišlo nejvíce, ale zúčastnili se i studenti příbuzných oborů z různých univerzit v České republice, zástupci různých organizací, které se zabývají postavením rodiny ve společnosti a rodinnou politikou a vším, co má na ni vliv. Celkem se semináře zúčastnilo asi na 40 lidí.

Více o zmíněných aktivitách naleznete na webových stránkách jednotlivých organizací: www.rodiny.cz, www.spov.org, www.rodinnaaliance.cz, www.prorodiny.cz, www.auditrodina.eu.

Marta Höferová
(Mezititulky redakce)

Marta Höferová, stálá spolupracovnice redakce *Res Claritatis*

ZA JEŽÍŠEM Z LÁSKY

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízíme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: Potom ďábel vzal Ježíše s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: ‘Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponесou na rukou, abys nenarazil nohou o kámen.’“ Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: ‘Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.’“ (Mt 4, 5–7)

Rodič: Slyšeli jsme, jak satan po druhé pokoušel Pána Ježíše.

Dítě: Opět nechápu, že je to pokušení. Vždyť ďábel nechtěl pro Pána Ježíše nic špatného. Takový let na křídlech andělů. To by musel být zážitek. Co jsou proti tomu všechny dnešní adrenalinové sporty. To si přece Pán Ježíš klidně mohl dopřát. A byla by to i zajímavá podívaná pro lidi v chrámě.

Rodič: Opět se potvrzuje, jak je ďábel rafinovaný. Jak už jsme si řekli, ďábel při pokušení nikdy neřekne: „Dělej zlo!“ On se naopak snaží přesvědčit člověka, že radí k dobrému. A přitom jeho rada je špatná.

Dítě: Co je na tom špatného, že by se Ježíš nechal snést na křídlech andělů?

Rodič: Ďábel moc dobře věděl, že Ježíš chce získat lidi pro své učení. Toužil zachránit všechny lidi. Snažil se, aby lidé v něho uvěřili. Každý člověk se však musel rozhodnout pro Krista sám, svobodně, z lásky. A teď si představ, že by tisíce lidí na chrámovém nádvoří vidělo Ježíše, jak klesá bezpečně dolů z vysoké věže. To by byla senzace. Lidé by mu provolávali slávu a o jeho činu by se mluvilo všude. Celé zástupy lidí by táhly za Ježíšem a chtěly by vidět další zázrak. A kdyby se nic nestalo, tak by pomalu odešly. Lidé by odešli proto, že nepřišli za Ježíšem z lásky, ale kvůli senzaci.

Dítě: Už tomu rozumím. Ďábel nabídl Pánu Ježíši zástupy posluchačů, kteří by táhli za ním jako za nějakou populární hvězdou. Ježíš však mohl přijmout něko-

ho za svého učedníka jenom tehdy, pokud přišel z lásky.

Rodič: Jestliže někdo uvěří kvůli člověku, který je šikovný a populární, tak jeho víra není pevná a takový věřící často za nějaký čas odpadá.

Dítě: Tak dopadl i Ondra.

Rodič: Který Ondra?

Dítě: Co začal ministrovat za minulého otce kaplana.

Pokoušení Krista, Monreale (12. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

Rodič: Už si nevzpomínám, připomeň mi to.

Dítě: Otec Jiří uměl hrát skvěle fotbal.

Rodič: Byl fakt výborný. Však před odchodem do semináře hrál závodně a měl před sebou podpis profesionální smlouvy.

Dítě: Hrával s námi dětmi všechny možné hry. Měli jsme ho moc rádi. Na farní den kdosi dovedl Ondru. Chvilí otce Jiřího pozoroval, a pak se proti němu rozběhl, aby mu vzal míč. Neměl šanci. Začali se spolu honit po hřišti a kličkovat. Tak se Ondra s otcem skamarádil, začal chodit i do náboženství. Ještě než otec Jiří odešel z farnosti, tak Ondru pokřtil.

Pak přišel dnešní kaplan, který nespornuje. Ondra nejprve náboženství vynesl, pak přestal chodit úplně. Ptali jsme se ho: „Proč nechodíš do náboženství?“

Odpověděl hned: „Není tu otec Jiří.“

„Je tu otec Jan.“

„Ale ten nehraje fotbal.“

„Copak chodíš do kostela jenom kvůli otci Jiřímu?“

„Jo, když tam není on, tak do kostela nejdu.“

„Ale přece do kostela chodíš za Pánem Ježíšem.“

Pokřtil rameny a odešel. Hned jsme volali otci Jiřímu. Mrzelo ho to. Pak řekl: „Naučil jsem ho hrát fotbal, ale nenačil jsem ho modlit se.“

Rodič: Právě to jsem chtěl říct, že otec Jiří s vámi dělal všechno možné, ale ke svatostánku vás nevedl.

Dítě: U svatostánku je to jiné než na hřišti nebo v klubovně či u počítače.

Rodič: To určitě. A uměl bys říct, jak je to jiné?

Dítě: Nevím, jak bych to řekl... Možná takhle: Na hřišti nebo při hře je to fajn hned. U svatostánku to krásné přijde většinou až za chvíli. Někdy je to tam dokonce šedé po celou dobu. Ale když ta krása pak přijde, tak je mnohem radostnější než na hřišti.

Rodič: Krásně jsi to vystihl. Dojal's mě, a proto se modlím: „Pane Ježíši, děkuji ti, že vedeš mé dítě k sobě. Vždyť je to vlastně dítě tvé – Boží dítě. Děkuji ti, že mu dávaš poznat, jak chutná láska. Veď ho i nadále, aby šlo za tebou z lásky, a ne jenom proto, že se na faře hraje fajn fotbal nebo je tam bezva spolčo. Amen.“

Josef Janšta

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

JINAK O KAMUFLÁŽI ČESKÝCH POLITICKÝCH FARIZEJŮ

S autorem úvahy „Kamufláže českých farizejů“ (*RCM 19/2011*) lze jistě souhlasit, ale samotné přihlášení se ke křesťanským tradičním hodnotám jsou však jen kritická slova, když nenásledují činy. Naše země jistě něco potřebuje, není to jen jasné přihlášení se ke křesťanským hodnotám, ale je to hlavně angažovanost křesťanů za jejich obhajobu v sekularizované společnosti.

Žádná ze současných stran v poslanecké sněmovně se jasně programově nehlásí k tradičním křesťanským hodnotám a zvláště k jejich účinné obraně. Současný politický konzervatismus ani liberalismus nenavazují na tradiční křesťanské programové hodnoty za 1., 2. a 3. republiky. Za 1. a 3. republiky se však nevyskytovala politická strana, která měla ve svém názvu slovo konzervativní.

Politický konzervatismus po roce 1989 vytvářeli politici s jinou než konzervativní minulostí, a to bez tradic. Je nutno podotknout, že tradiční křesťanské politické hodnoty nejsou ani konzervativní a ani liberální, ani levicové nebo pravicové, ale jsou křesťanské a demokratické a jejich ideovým podkladem je sociální

učení Církve. Pojmy tradicionalismus a konzervatismus v politice mají jiný význam než v náboženském prostředí.

Kamufláž části dnešních parlamentních politiků (z pravicového a levicového stranictví) spočívá v tom, že slovně sice občas proklamují tradiční křesťanské hodnoty, ale nejsou schopni jejich účinného prosazení v českém parlamentním prostředí. Být věřícím křesťanem a angažovat se ve vládních nebo opozičních řadách ještě neznamená být křesťanským a demokratickým politikem – s jasným programem.

Naše země skutečně potřebuje nejen přihlášení se k tradičním křesťanským hodnotám, ale i politické oslovení české veřejnosti z pozic křesťanství a demokracie. Znamená to i politické angažování křesťanských věřících, podporu těch parlamentních a neparlamentních politiků, kteří svým křesťanským životem mohou být příkladem. Znamená to i nehlásit se ke své víře jen slovy, ale přinášet do veřejného života křesťanský způsob života a svým osobním příkladem oslovovat jiné.

Přihlášení se jen slovy nestačí, víra bez skutků je také určité farizejství. Čeští

věřící mají možnost v demokratických volbách odstranit české politické farizeje.

Proto je potřebné jen jedno, aby zde byla vůle křesťanů bránit v sekularizovaném státě náboženskou víru a tradiční křesťanské hodnoty.

Snad jen závěrečnou poznámku k tradicionalismu a konzervatismu v českém politickém prostředí: Katolická národní strana konzervativní (1911–1914) a konzervativní strana lidová (1912) obě spolu s Křesťansko sociální stranou lidovou (1912) se sjednotily ve Spojené katolické straně v Čechách (1916). Za 1. republiky ČSL byla křesťanská a demokratická strana, kterou tvořily čtyři zemské organizace, a která kladla důraz na křesťanství a sociální program. Za 3. republiky byla ČSL jedinou nesocialistickou stranou v českém politickém prostředí.

Stále tak platí jako v minulosti: „Svatý Václave, čeští a moravští patroni, přimlouvejte se za českou zemi!“

Václav Ryněš

Václav Ryněš,
publicista

Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích zve na přednáškový cyklus

Filosofický kontext relativismu

přednáší filosof JIŘÍ FUCHS

- 1. 11. Postmoderní relativismus
- 15. 11. Důvody etického relativismu
- 29. 11. Vyvrácení etického relativismu
- 13. 12. Souhrnná kritika relativismu

Podzimní cyklus přednášek každé druhé úterý počínaje 1. 11. 2011 od 17.30 hod., TF Jihočeské univerzity, Kněžská ul. 8, České Budějovice

„NESTYDÍM SE VYDÁVAT SVĚDECTVÍ...“ aneb velká čtenářská soutěž

Děkujeme všem čtenářům, kteří se zapojili do naší soutěže! Odpovědi na otázky z devatenáctého čísla *RC Monitoru* zní:

1. Pán Ježíš založil Církev, aby místo něho učila pravdám Božím, posvěcovala věřící a vedla je k zbožnému životu.
2. V učení o víře a mravech se Církev mýlit nemůže, protože jí byl skrze Ježíše Krista udělen dar neomylnosti. Ten v Církvi přísluší papeži, když buď sám nebo spolu s biskupy ohlašuje pro celou Církev závazné rozhodnutí o víře a mravech. Papež není neomylný absolutně, tj. např. pokud se o některých náboženských či světských záležitostech vyjadřuje soukromě. Je neomylný jen tehdy, když jako nejvyšší učitel a pastýř pro celou Církev závazně a jednou pro vždy rozhoduje, v kterou pravdu máme věřit nebo co máme konat pro svou spásu. V tu chvíli ho chrání Duch Svatý před omylem. Také neomylně rozhoduje o víře a mravech papežem svolaný a potvrzený sněm. Žádný věřící si závazné učení Církve vyslovené papežem v duchu neomylnosti nemůže upravovat dle libosti ani dle životních okolností, byť by byly sebezávažnější.

Výsledky soutěže budou oznámeny v čísle 24/2011 (datum vydání 18. 12. 2011); vítězové budou písemně vyrozuměni.

Jak to vidí Michaela Freiová

Výchova k národní hrdosti je potřebná

Naše děti a mládež bychom měli vychovávat k národní hrdosti – i poukazem na hrdiny našich moderních dějin, jichž rozhodně nebylo málo. Ne jim plést hlavy plytkými řeči o českých švejcích a čecháčkovství.

Naše slavná normalizace, za níž mi bylo vychovávat své syny, tabuizovala řadu témat. Patřily k nim také boje československých vojáků v zahraničí za 2. světové války. Až na samém konci naší kulturně-historické Biafry začaly prosakovat ze zahraničí některé tituly, které se o něm zmiňovaly.

Na jaře 1989 pak vydalo nakladatelství Naše vojsko knihu *Mnozí nedoletěli*, v níž František Loucký sestavil přesné seznamy našich letců padlých v Británii. I ti, kdo – jako já – měli povědomí o této kapitole našich moderních dějin, byli mnohdy zaskočení tím, kolik těch našich hrdinů bylo, jak masivní jev to byl, a v jakém je rozporu s řeči o českých švejcích.

Kluci a mládenci nad podobnou literaturou začali ožívat a pít se po pamětnících. Skupinka, do níž patřil můj syn Dominik, vypátrala v pražském Suchdole odbojáře Rudolfa Pernického, navštívila

ho a dohodla večerní přednášku na dějvické technice.

Nečekala jsem sice, že by syn dorazil před půlnocí, ale když už byly dvě hodiny ráno, usoudila jsem, že je zle: asi na ně vltlí policajti. Čekala jsem a – půl roku před převratem – jsem uvažovala, jaké důsledky bude asi odbojářský večer mít a jak tomu budeme čelit.

Minula třetí hodina a ve dveřích se objevil Dominik. Rozjařený, nadšený, s očima na vrch hlavy. Ukázalo se, že studenti měli tolik dotazů, že ani nechtěli vzácného hosta pustit, a když debata skončila, šla s ním pořadatelská skupina pěšky až do Suchdola, a pak samozřejmě pěšky zpátky. Šli jsme tehdy spát až ráno: o rok později byl Rudolf Pernický jmenován plukovníkem, v dalším roce generálem. Někteří přece jen doletěli.

Letos ministr Dobeš usoudil, že by také škola měla přispět svým dílem k vý-

chově mládeže k národní hrdosti, a je to správné. Nedávno jsem se dala v autobuse do řeči s vysokoškolským studentem, který měl připravit práci na téma „obraz komunistického režimu v české literatuře“ a nenapadl ho jiný autor než – *horribile dictu!* – Milan Kundera. Jméno „českého Solženicyna“ Karla Pecky v životě neslyšel a za moje upozornění byl velmi vděčný. Mezi intelektuály naopak přišlo do módy slovo „Čecháček“ a začal ho hojně používat i muž, který měl tu čest, že směl Rudolfa Pernického vyznamenat. Prezident Václav Havel.

Podporuji iniciativu ministra Dobeše. Navíc prohlašuji výraz „Čecháček“ za sprosté slovo. Nemělo by se používat nejen v přítomnosti dam, ale především před dětmi.

*Michaela Freiová
publicistka a překladatelka*

NAŠE DĚTI: BYLY TU – A UŽ NEJSOU

Lze najít pokoj, naději, odpuštění?

Trpíte-li ztrátou dítěte po spontánním nebo umělém potratu, nehodě nebo následkem nemoci, můžete v pražském kostele sv. Jiljí v sobotu 26. listopadu 2011 po celý den zapálit svíčku, prosit o pokoj a novou naději, naslouchat či najít odpuštění.

Advent je časem očekávání Narození Páně, časem, kdy se připravujeme na to, abychom jej slavili se svými blízkými. Je však také časem, kdy někteří o to bolestněji pociťují, že jej s některými slavit nemohou... s těmi, kdo náhle odešli ze světa, s těmi, kdo se třeba nemohli narodit.

Aby rodiče, kteří ztratili děti, na ně mohli vzpomenout a pomodlit se za ně, ale také abychom si připomněli, že i pro ně Kristus přináší naději, organizujeme v kostele svatého Jiljí večer pro ty, kteří ztratili, jakýmkoli způsobem, své děti. Chceme jim nabídnout možnost zapálit svíčku na jejich památku, ztížit se v klidu kostela,

případně si popovídat a sdělit svou bolest, ale také vyslechnout povzbudivá slova evangelia, která platí i pro ně. Setkání se koná 26. listopadu v kostele sv. Jiljí.

fr. Ludvík Grundman OP

Během vigilie (večerní modlitby) před první adventní nedělí děkuje katolická církev na celém světě za každou lidskou bytost povolovanou k životu a prosí za ochranu, obrácení zraněných srdcí a duše dětí, které jsou již na věčnosti.

9.00–22.00 možnost zapálit svíčku a naslouchat Bohu
18.00–18.30 růženec
18.30–19.15 mše svatá
19.15–19.30 večerní chvály
20.00–22.00 modlitební bdění za počatý život

*Setkání pořádají
Klášter dominikánů Praha, praha.op.cz
Hnutí Pro život ČR, www.prolife.cz
Linka pomoci, www.linkapomoci.cz*

Letem světem

Jeden známý euroskeptik počítal slova (v angličtině): Pythagorova věta: 24 slov, modlitba Otčenáš: 66 slov, Archimédův zákon: 67 slov, Desatero přikázání: 179 slov, Americká Deklarace nezávislosti: 1 300 slov, Ústava USA se všemi 27 dodatky: 7 818 slov, Vyhláška EU o prodeji zelí: 26 911 slov. A neměl slov!

Ve Vatikánu proběhlo v polovině října setkání o nové evangelizaci. Předseda Papežské rady pro novou evangelizaci mons. Rino Fisichella o tomto setkání řekl, že představuje etapu přípravy biskupské synody, která se bude konat na podzim příštího roku. Jedním z řečníků byl i známý publicista Vittorio Messori, který vyslovil něco, co by nám nemělo ujít: „Dnes více než kdy jindy nelze hlásat víru nově, pokud se přitom zároveň nepoukáže na její rozumnost. Nelze zapůsobit na společnost nebo kulturu předložením evangelní perspektivy, pokud bude ponechána stranou otázka Krista a pravdy Jeho evangelia. Problémy, s nimiž se dnes katolíci musí potýkat, mají totiž svůj často nepřiznaný, ale dramatický kořen: úpadek víry, redukci Ježíše na pouhého učitele morálky, Nového zákona na podivnou směs judaismu a pohanství, zázraku na mýtus, eschatologické naděje na angažovanost v tomto světě. Před jakoukoli institucionální reformou

a před každým morálním či sociálním kázáním musíme nejprve znovu v plném rozsahu objevit Krédo, které recitujeme při mši. Ale jak objevit toto Krédo, když nám k tomu málokdo podává důvody? Kolik je těch, kteří nám v Církvě pomáhají ujistit se, že křesťan není blbec?“

Koláž: mimi

Blíží se finále Roku svaté Anežky. Od narození královské dcery uplynulo 800 let. Bude ještě řada konkrétních příležitostí, zejména v období výročí kanonizace a v den samotného svátku, ale řada pozoruhodných událostí, které upozorňovaly na velikost této mimořádné osobnosti a světice, již také uplynula. Tak např. v pondělí 17. října rozmlouval ve fiktivním rozhovoru se svatou Anežkou v Brně P. Josef Koláček SJ: „Vratme se k tvému svatebnímu dni. Tak dlouho jsi na něj če-

kala. Když král Přemysl Otakar I. zemřel, nechala jsi ze svého dědictví vystavět klášter se špitálem pro pražskou chudinu. Od Kláry z Assisi sis vyžádala sestry a připravovala se na vstup mezi ně. Ještě jsi stihla odmítnout anglickou královskou korunu i ruku samého německého císaře Fridricha II., který chtěl napravit společenské fiasko svého syna. Bylo ti už 23 let, když jsi definitivně sestupovala z královského výsluní do pražského podhradí. Bylo těžké se rozloučit?“

– Sestra Anežka se pomalu zvedla a ztěžka se mi opřela o rameno. Vyšla do zahrady. Zastavila se u jednoho keře šeríku, který už sliboval brzké květy. V Anežčině výrazu jsem zachytil proud energie, která v přítmí chodby nebyla patrná. Síla její bytosti mě překvapila: „Až se tento keř rozvine modravou záplavou květů, myslíš, že bude smutný, nejsa už poupětem? Vděčně se vystaví paprskům slunce, které postupně rozevrou miliony jeho kvítků, dokud nevydá všechna tajemství svých barev a vůní. Neošídí se ani o jediného ze stovek motýlů, kteří se přiletí osvěžit do jeho náruče, aby jednou dosvědčili Stvořiteli jeho pohostinnost. ...když jsem byl hladový, dali jste mi najíst, žiznivému napít... Pak, ve vsí důvěře, nechá svou krásu spálit a opadat. Vše má svůj řád. Po hostině je třeba uklidit.“

-zd-

6. 11. Ne	32. neděle v mezidobí Mdr 6,12–16, Žl 63, I Sol 4,13–18, Mt 25,1–13	13. 11. Ne	33. neděle v mezidobí (Den Bible) Př 31,10–13,19–20,30–31, Žl 128, I Sol 5,1–6, Mt 25,14–30
7. 11. Po	sv. Wilibrord, biskup Mdr 1,1–7, Žl 139, Lk 17,1–6	14. 11. Po	sv. Mikuláš Tavelič, kněz a mučedník I Mak 1,10–15,41–43,54–57,62–64, Žl 119, Lk 18,35–43
8. 11. Út	sv. Gottfried (Bohumír), biskup Mdr 2,23 – 3,9, Žl 34, Lk 17,7–10	15. 11. Út	sv. Albert Veliký, biskup a učitel církve 2 Mak 6,18–31, Žl 3, Lk 19,1–10
9. 11. St	Svátek Posvěcení lateránské baziliky Ez 47,1–2,8–9,12 (I Kor 3,9c–11,16–17), Žl 46, Jan 2,13–22	16. 11. St	sv. Markéta Skotská, sv. Gertruda, panna 2 Mak 7,1,20–31, Žl 17, Lk 19,11–28
10. 11. Čt	Památka sv. Lva Velikého, papeže a učitele církve Mdr 7,22 – 8,1, Žl 119, Lk 17,20–25	17. 11. Čt	Památka sv. Alžběty Uherské, řeholnice I Mak 2,15–29, Žl 50, Lk 19,41–44
11. 11. Pá	Památka sv. Martina, biskupa Mdr 13,1–9, Žl 19, Lk 17,26–37	18. 11. Pá	Posvěcení římských bazilik sv. apoštolů Petra a Pavla I Mak 4,36–37,52–59, I Kron 29, Lk 19,45–48
12. 11. So	Památka sv. Josafata, biskupa a mučedníka Mdr 18,14–16; 19,6–9, Žl 105, Lk 18,1–8	19. 11. So	sv. Mechtilda, řeholnice I Mak 6,1–13, Žl 9, Lk 20,27–40

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

